

AZ INTÉZMÉNY VEZETÉSÉRE VONATKOZÓ PROGRAM

1. Helyzetelemzés

1.1. Iskolatörténeti áttekintés

1.1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Baranya Megyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola

Székhely: 7370 Sásd, Kossuth L. u. 2.

Telefon: 72/475-430

E-mail cím: szakkozep.sasd@gmail.com

Honlap: www.vendeglato-sasd.sulinet.hu

OM azonosító: 203049/006

Fenntartó: Innovációs és Technológiai Minisztérium

Az intézmény típusa: szakképző iskola

Alapfeladat: szakképző iskolai szakmai oktatás

a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható súlyos tanulás, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanuló ellátása

1.1.2 Az iskola rövid története

- 1996-ban kezdte meg az iskola a működését a jelenlegi épületben Alternatív Vendéglátóipari Középiskola néven a „Sásd Középskolájáért” Közhasznú Alapítvány fenntartásával.
- 1998. szeptember 1-jén Sásd Város Önkormányzata átvette az intézmény fenntartását. Ettől kezdve az intézmény Sásdi Vendéglátóipari Középiskola néven működött.
- 2000 februárjában elkészült a tankonyha.
- 2002 márciusában átadásra került a tanterem.
- A 2003/2004 tanévre informatika szaktanterem került kialakításra.
- 2008-ban átadásra került a nyelvi labor.
- 2008. augusztus 1-jétől a törvényi előírások következtében az iskola neve Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskolára változott.
- A 2011/2012-es tanévben iskolánk képzési profilja cukrász szakképesítéssel bővült, kialakításra került a cukrászműhely.
- 2013-ban az intézmény életében elkezdődött egy fenntartóváltás sorozat: március 1-jéig a Sásdi Tankerület, majd 2015. június 30-ig a Pécsi Tankerület volt a fenntartó.
- A 2015-ös évben a Pécsi Szakképzési Centrum megalakulásával az iskola fenntartását a Nemzetgazdasági Minisztérium, majd az 2017. július 1-jével az Innovációs és Technológiai Minisztérium vette át.
- 2020. július 1-jétől az intézmény neve Baranya Megyei Szakképzési Centrum Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola.

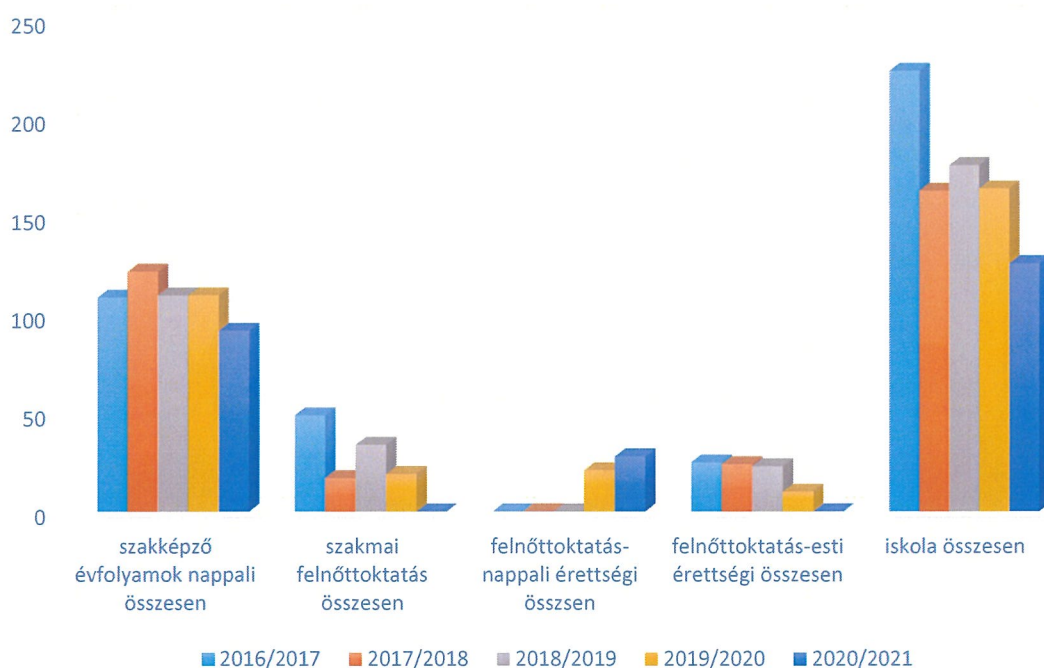
1.2. Személyi feltételek

1.2.1. Tanulók

Intézményünk egyike Baranya megye azon öt szakképzést folytató iskolájának, ahol a vendéglátás-turisztika szakmacsoporthoz tartozó szakképesítéseket, illetve a turizmus-vendéglátás ágazathoz tartozó szakmákat oktatnak. Sajnos ez a beiskolázási adatainkban is megmutatkozik, mert a megyeszékhelyi iskola mind hírneve, mind elhelyezkedése miatt sokkal vonzóbb a vidéki tanulók számára. Jelenleg 8 osztályban 126 tanuló jár iskolánkba. Közülük 35-en szakiskolai képzés keretében ágazati alapoktatásban, 57-en kifutó szakközépiskolai képzésben tanulnak. A szakmai bizonyítvány megszerzése utáni két év alatt elvégezhető érettségit adó nappali rendszerű felnőttoktatás keretében 28 fő tanul. Az idei évben indítottuk a

Dobbantó programunkat 6 fővel.¹ Sajnos az az országos tendencia, mely szerint a középiskolás korúak létszámának csökken valamint, hogy – többek között – ennek következtében egyre kevesebben választják a szakképzést iskolánk esetében is megmutatkozik. Bár a csökkenő tanulólétszám már önmagában is aggodalomra ad okot, amit minél előbb orvosolni kell, nagyobb problémának tartom egyes képzési formák megszűnését.

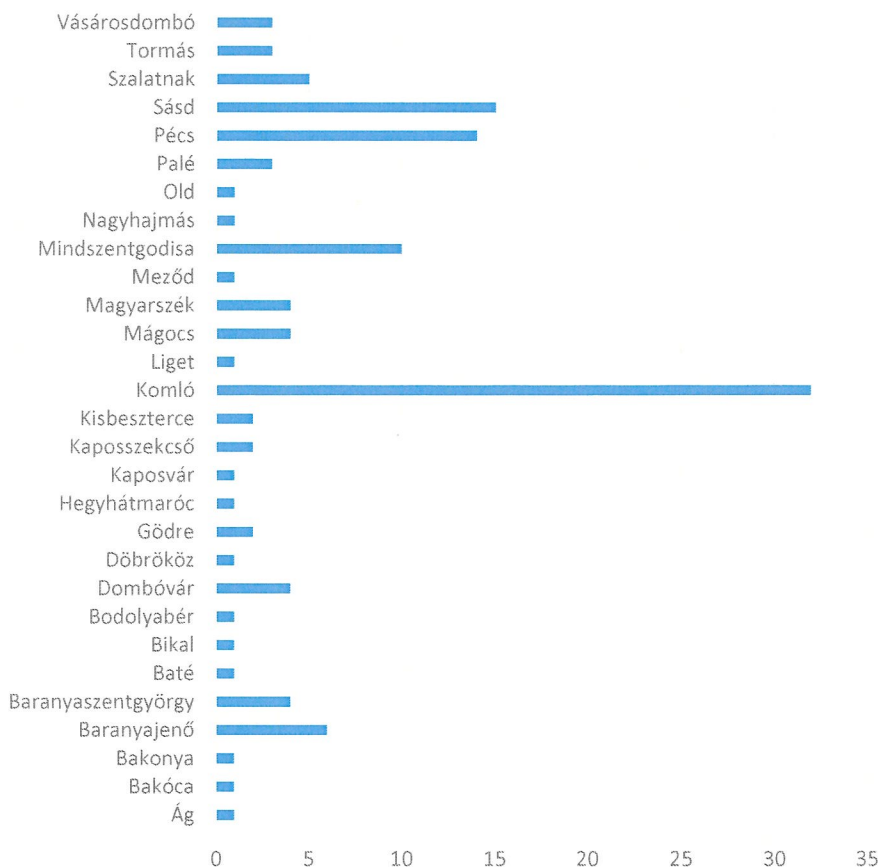
Tanulói létszám alakulása 2016-2020

Az iskola tanulói közül kevés a helybeli diák, mindössze a tanulólétszám 11,9%-a. A többiek Baranya, Somogy és Tolna megye 29 településéről járnak hozzánk. Diákjaink nagy többsége bejáró, naponta ingázik. Ez nehézséget okoz az iskolai élet, a délutáni programok megszervezésekor. Sokan közülük olyan aprófalvakban laknak, ahol naponta csak egy-két buszjárat közlekedik.

¹ 2020. október 1-jei adatok

Tanulók lakhely szerinti megoszlása (2020.
október 1.)

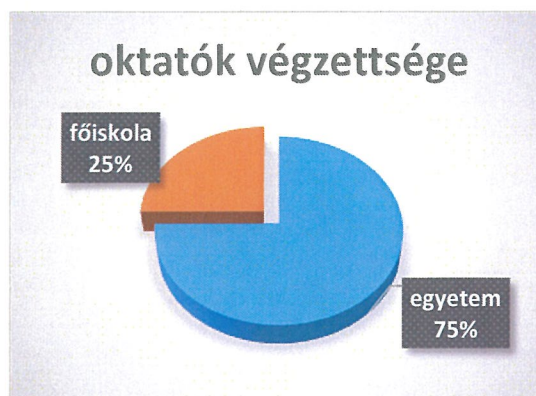
Tanulóink közül 22 fő (17,5%) hátrányos helyzet, 13 fő (10,3%) halmozottan hátrányos helyzetű. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 43 tanuló részesül. A családsegítő munkatársainak elmondása szerint ezek az adatok jóval magasabbak, de az érintettek közül sokan nem mennek be a helyi önkormányzathoz nyilatkozatot tenni. Jelenleg 14 fő beilleszkedési és tanulási nehézséggel küzdő és 8 fő sajátos nevelési igényű tanuló van. Az SNI-s és BTMN-s tanulók oktatása integráltan folyik, fejlesztésük gyógypedagógus valamint mentortanár segítségével zajlik. Tanulóink teljesítményét nagymértékben befolyásolja a családi háttér. Nagyon sok az elvált, gyermekét egyedül nevelő, munkanélküli szülő, mely tovább nehezíti a gyerekek helyzetét.

1.2.2. Oktatói testület

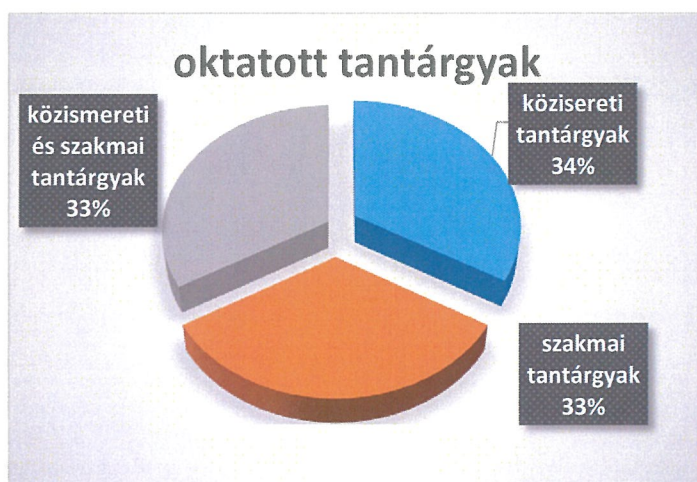
A 2020. október 1-jei állapotok szerint 12 fő főállású oktató, akik közül kettő részmunkaidős és 5 fő óraadó dolgozik az iskolában. Az oktatói testület 50%-a helybéli, a többiek a környékbeli

városokból járnak naponta dolgozni. A nemek aránya közelít az országos átlaghoz: 25% férfi, az átlagéletkoruk 43,7 év, 75 százalék nő, átlagéletkoruk 48,4 év. Az oktatói testület átlagéletkora 47,25 év. A következő tanévben nyugdíjba még nem megy senki, de az elkövetkező 3 évben 1 fő nyugdíjba vonulása várható.

Az oktatók – az előírások szerint megfelelő szakos egyetemi, főiskolai, illetve műszaki szakoktató, mérnök-tanári végzettséggel rendelkeznek. Közülük 3 fő rendelkezik főiskolai oklevéllel, 9-en egyetemi végzettségűek. Több kolléga második és harmadik diplomát is szerzett. A tanárok közül ketten közoktatási vezető szakvizsgával is rendelkeznek, hárman

pedig – reményeink szerint – idén szerzik meg azt. Így az oktatói testületben már 40% felett lesz a szakvizsgázottak aránya. Kollégáink közül 3 fő érettségi elnök, 3 fő pedig szakmai vizsgabizottsági, illetve ágazati alapvizsga bizottsági elnök.

A szakos ellátottság szakmai tárgyak tekintetében megfelelő. Köszönhető ez annak is, hogy az elmúlt években több, közismereti tantárgyat oktató kolléga szakképzettséget is szerzett, így bevonható a szakmai elméleti oktatásban is. Közismereti területen az angol, a német és a matematika

tantárgyak tanítását a jelenlegi szakos kollégák csak külső óraadók segítségével tudják ellátni.

1.2.3. Az oktatók munkáját segítő alkalmazottak

Oktatóink munkáját 6 fős alkalmazotti közösség segíti:

- iskolatitkár
- kincstárnok
- élelmezésvezető
- gondnok

- karbantartó
- takarító

Az Új Patrónus program keretében 1 fő mentortanár segíti tanulóinkat.

1.3. Tárgyi feltételek

Az iskola Sásdon, a városközponttól nem messze helyezkedik el. Az intézmény két épületbegrésből áll. Az iskola Kossuth Lajos utcai épülete egyedi, különleges. 1914-ben készült el, s a következő évtizedekben a Sásdi Királyi Járásbíróság impozáns székhelyeként szolgált. Az épület déli oldalát valaha díszes keretbe foglalt, gyönyörű, kerámiából készült koronás címer díszítette, melyet a rákosi korszakban távolítottak el. A járásbíróság 1979-ben szűnt meg az ekkor lezajlott közigazgatási területát szervezés eredményeképpen. Az épület állaga ezután romlásnak indult. Oktatási célra 1988-ban kezdték használni, ekkor a megye 20 millió forintot adott a felújításra, melynek keretében az egykori hivatali helyiségeket irodákká, tantermekké alakították át.² Tanműhelyünk a Szent Imre utcában található. Ez az épület ad otthont a cukrász, pincér, szakács gyakorlati képzésnek.

Az épület jelen állapotában is felújításra szorul, melynek munkálatai elkezdődtek, de akadnak még olyan területek, melyeken a későbbiekben javítani, újítani kell. Sajnos az épület történetéből és jellegéből adódóan közösségi térrel nem rendelkezünk, melynek hiányát az iskolai rendezvényeken és a tanórák közötti szünetekben is érezzük. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat a zöld udvarunk miatt, melyet az iskola dolgozói és tanulói közreműködésével alakítottunk ki. Saját tornateremmel az iskola nem rendelkezik, a mindennapos testnevelést a városi sportcsarnok bérlésével oldjuk meg.

A tanítást szolgáló eszközrendszerünk fejlesztésre szorul. Minden tanteremünk interaktív táblával felszerelt, de számítógépeink, laptopjaink elavultak, elromlottak, cserére szorulnak. Internethálózatunk fejlesztése az idei tanévben befejeződött, így minden tanteremben van internetkapcsolat, amely nagyban segíti a munkánkat. Jól felszerelt tanműhelyünk rendelkezik a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott eszközökkel. Ennek ellenére a fogyóeszközök folyamatos pótlására és a gépek, berendezések karbantartására a továbbiakban is szükség van.

² Baranya Megyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola honlapja

1.4. Az intézmény kapcsolatrendszere

Egy iskola megítélése nagyban függ attól, milyen kép alakul ki róla szűkebb és tágabb környezetében. Ezt a képet alakíthatjuk és formálhatjuk egyrészt a magas színvonalú oktató és nevelő munkával, másrészt a nélkülözhetetlen és tudatosan épített kapcsolatokkal.

Legfontosabb partnereink a tanulók és a szülők. Ennek ellenére azt tapasztaljuk, hogy bár az iskola minden fórumot megragadott arra, hogy a szülőkkel felvegye a kapcsolatot, a nagyfokú érdektelenség miatt ez nem járt sikerrel. A szülők nagy része munkanélküli, vagy ha van munkája, külföldön dolgozik, és ilyenkor a tanulók felügyelete a nagyszülőkre, rokonokra, sok esetben nagyobb testvérre marad. Őket pedig még nehezebb megszólítani. A hozzánk érkező tanulók körében végzett felmérések alapján ma már elsősorban a diák választ magának iskolát. Ez sokszor nem szakmai elhivatottságból történik, hanem a barátok, régi iskolatársak hatására, valamint az is fontos szempont a mi térségünkben, hogy a kis falusi iskolából végre bekerülhessen a nagyvárosban. Ezért elsősorban a diákokat kell megszólítanunk, számukra kell annyira vonzóvá tenni az iskolánkat, hogy mindezeket ellensúlyozni tudjuk.

A szakképzés – jellegéből adódóan – elképzelhetetlen külső kapcsolatok nélkül. A működést tekintve legfontosabb a kapcsolat a Baranya Megyei Szakképzési Centrummal. A Centrumhoz tartozó többi intézménnyel is harmonikus munkakapcsolatot alakítottunk ki elsősorban a szakmai oktatókon keresztül, akik rendszeresen aktív szerepet vállalnak a vizsgáztatásban. Fontos a különböző szakmai szervezetekkel is a jó partneri viszony. Kiemelkedik ebből a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara. Évek óta problémamentes partneri együttműködés van közöttünk. Az együttműködés területei:

- szakmai vizsgák szervezése
- szintvizsgák szervezése
- tanulószerveződések kötése
- képzőhelyek akkreditálása
- adatszolgáltatási kötelezettség

A vállalkozókkal és a vállalkozásokkal való kapcsolat elengedhetetlen. Minden diákunk számára biztosítjuk a gyakorlati képzőhelyet tanulószerveződéssel. Duális partnereink között főleg kis- és középvállalkozások találhatók.

Folyamatos a kapcsolattartás az egészségügyi szervezetekkel, a Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálat, Sásd Város Önkormányzatával. Mindennapos a kapcsolat a Sásd Középiskolájáért Alapítvánnyal, melynek célja a tanulók szabadidős tevékenységének támogatása, valamint a tehetséggondozás.

1.5. Oktató-nevelő munka

„A Baranya Megyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskolában jelenleg dolgozó tantestület arra törekszik, hogy általánosan művelt, szakmájuk folytatásához megfelelő ismeretekkel rendelkező, a felnőtt létre, a családi és társadalmi életre felkészült diákok hagyják el intézményünket szakmai vizsgájuk sikeres letétele után.

E törekvésnek megfelelően a következő **értékeket** tartjuk elsődlegesnek:

Sokoldalú műveltség

Magas szintű szakmai tudás

Kreativitás

Együttműködési készség

Kötelességtudat

Egészséges életvitel

Önismereten alapuló öntudat

Ezeknek kell áthatniuk az iskolai élet minden területét.”³

1.5.1. Tanulmányi eredmények

Az országos tendenciánk iskolánkban is nyomon követhetőek. Folyamatosan csökken a középiskolás korú tanulók száma. Ez a csökkenés a gimnáziumoknál is megmutatkozik, így azok már egyre alacsonyabb tanulmányi eredményekkel is felveszik a tanulókat. Szakképzésbe – néhány kivételtől eltekintve – már csak a „maradék” jön. Pedig a szakközépiskolai/szakképző iskolai képzés jóval nagyobb kihívás a tanulók számára, mint a gimnáziumi. A közismereti tárgyak mellett a szakma elsajátításához szükséges ismereteket is tanulniuk kell. Míg az

³ Baranya Megyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola Szakmai Programja (Küldetésnyilatkozat)

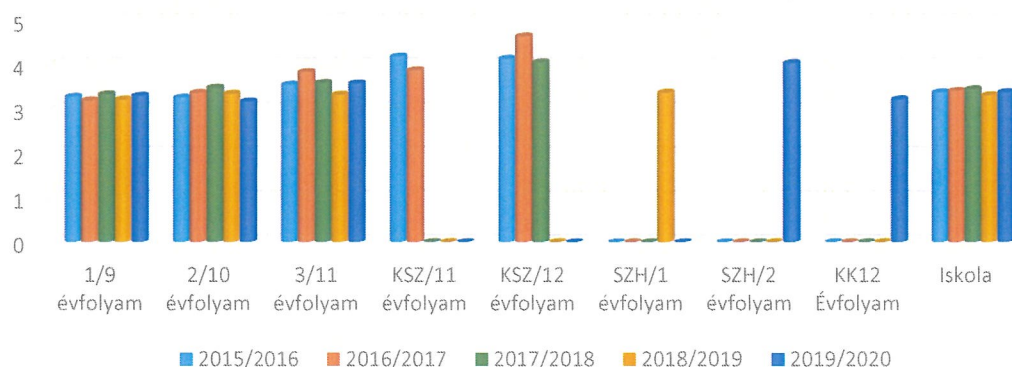
érettségi vizsgán 25%-os teljesítmény elegendő az elégséges osztályzathoz, addig a szakmai vizsgán ehhez legalább 51%-os teljesítményt kell elérni.

A hozzánk beiratkozó tanulók sajnos már az általános iskolából nagyfokú hiányosságokkal érkeznek, gondot okoz számukra az írás, olvasás, számolás. Oktatóinkra így nagy teher hárul, mert az amúgy is szűkös idő nagy részét a hiányosságok pótlására kell fordítani. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy tanulóink között egyre nagyobb arányban vannak a tanulási nehézséggel küzdők (dislexiás, disgráfiás, diskalkuliás).

Mindezeket tovább nehezíti a tanulók motivátlansága, mely nagyrészt a szülői háttérnek köszönhető. Az iskolánkba járó tanulókat alapvetően két csoportba lehet sorolni. Az egyiknél hiányzik a kötelességtudat, nincs bennük kitartás, alacsony a munkamorál, nincs megfelelő szülői kontroll. A másik csoportban tartozók szinte egyedüli keresők a családban, nappal iskolába járnak, éjszaka dolgoznak. Ők szintén nehezen teljesítik a tanulmányi követelményeket, nehéz őket aktivitásra ösztönözni, motiválni.

Mindezek ellenére kollégáink elhivatottságának és áldozatos munkájának köszönhetően a tanulmányi eredmények szignifikánsan nem romlanak. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink esetében segíti a munkát az Új Patrónus program keretében foglalkoztatott mentortanár, valamint az Útravaló Ösztöndíjprogram, melynek keretében 2006-óta támogatjuk az ösztöndíjat elnyert tanulókat a tanulásban.

Tanulmányi átlag 2015-2020 nappali tagozat

Nappali tagozatos tanulóink tanulmányi eredménye szinte minden évfolyamon az iskolai átlag közelében van. Kiugró eredmények a KSZ-es évfolyamoknál és a Szakképzési HÍD programban tanulóknál figyelhetők meg. Ennek oka a „hidasoknál” a képzés tartalma. KSZ-es

tanulóink érettségi után két év alatt szereznek szakmát. Kevesebb a tantárgyuk, ők már csak szakmai tárgyakat tanulnak, ráadásul olyan szakmáét, amelyet a 1/9 évfolyamosokkal ellentétben tudatosan választottak.

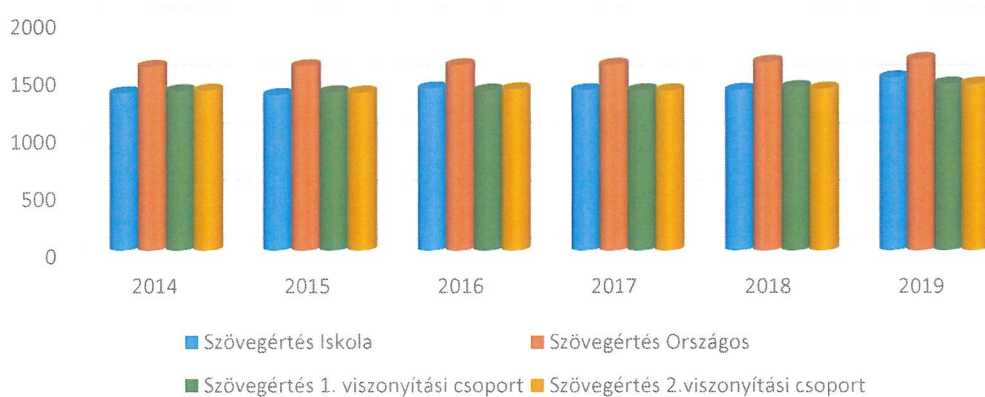
1.5.2. Kompetenciamérés

Tanulóink képességei és hiányosságai a kompetenciamérés eredményeiben is megmutatkozik. Mind matematikából mind pedig szövegértésből jóval az országos átlag alatt vagyunk.

Kompetenciamérés eredmények_2014-2019 matematika

Kompetenciamérés eredmények_2014-2019 szövegértés

Az iskola eredményességének értékeléséhez azonban nem elegendő csak az országos átlagot figyelembe venni. Eredményeink nem maradnak el szignifikánsan a hasonló típusú és méretű

iskolák eredményétől. Sőt szövegértésből szinten minden évben ezen iskolák átlaga felett vannak eredményeink.

További sikerként könyvelhető el, hogy az alapszintet el nem érő tanulók aránya, valamint a minimumszintet el nem érő tanulók aránya fokozatosan csökken.

1.5.3. Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgák szervezésénél és lebonyolításánál az eredményesség mellett az iskola legfontosabb szempontja a jogszabályoknak való megfelelés. A gondos előkészítő munkának és a precíz adminisztrációnak köszönhetően ennek az elvárásnak minden vizsgaidőszakban maradéktalanul megfeleltünk.

Az érettségi elnökök egybehangzó véleménye szerint az írásbeli és szóbeli vizsgák a törvényi előírásoknak megfelelően zajlottak, a vizsga menetét szabálytalanság nem zavarta meg. A vizsgák helyszíne megfelelő volt, biztosította a nyugodt vizsgáztatás lehetőségét. A vizsgák lebonyolításának körülményei gondosságot, törődést tükröztek. A kollégákra a gondoskodó attitűd volt a jellemző. Kellemes légkör jellemezte a szóbeli vizsgákat, ez ösztönző volt a tanulók számára is. Alkalmas volt arra, hogy a legtöbb esetben a maximumot kihozzák magukból a vizsgázók. A barátságos és kellemes hangulat ugyanakkor a szakmai elvárásokat nem csorbította. A szóbeli vizsga folyamatosan, az előre meghatározott forgatókönyv szerint zajlott, szabálytalanság nem történt. A vizsgáztató kollégák megjelenésükkel, hozzáállásukkal példát mutattak az egész vizsga ideje alatt.

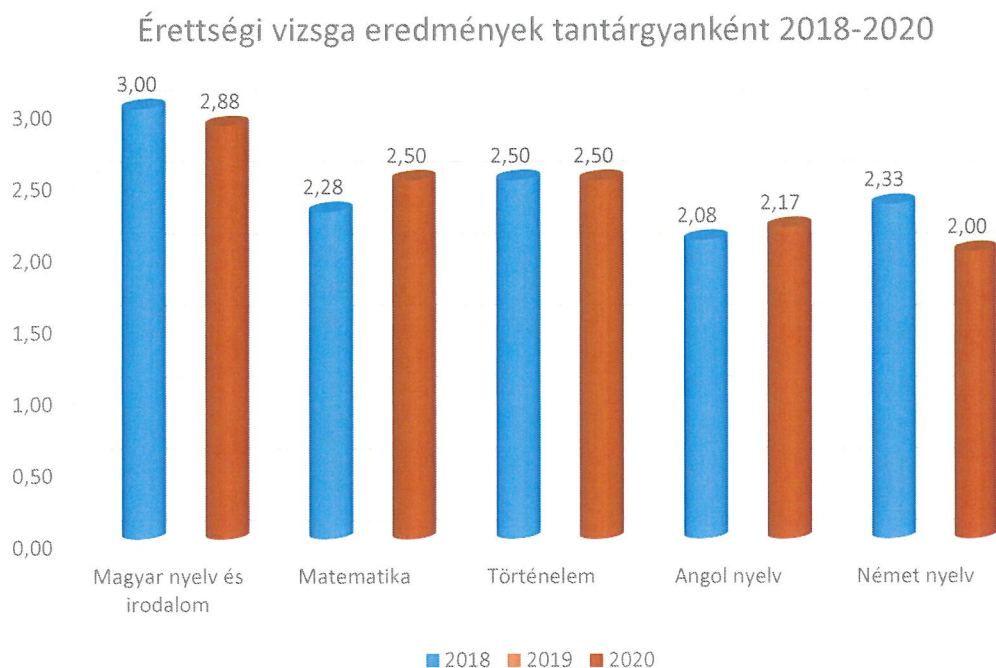
A tételsorokról megállapítható, hogy azok az előírásoknak megfelelően, szakmai hozzáértéssel, körültekintő munkával kerültek összeállításra.

Előrelátó, körültekintő szervezés, precíz, magas színvonalú jegyzői munka jellemezte az érettségi vizsgákat.

2016-ig nappali rendszerű szakközépiskolai képzésben érettségiztettük a tanulókat. Közülük többen sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tettek, az idegen nyelv érettségi vizsgán elért eredményükkel nyelvvizsgát is szereztek.

Iskolánkban az elmúlt években felnőttoktatás keretében esti munkarendben folyt ún. „négytárgyas” érettségire felkészítő képzés. Tanulóinkat és tanárainkat egyaránt komoly kihívás elé állította az újfajta képzési forma. Két év alatt, alacsonyabb óraszámban kellett készülni az érettségi vizsgára, mint nappali tagozaton. A felnőttek közül sokan 10-20 éve nem

ültek iskolapadban, nehéz volt újra alkalmazkodni a tanuláshoz. Többen közülük általános iskolában, középiskolában orosz tanultak, így most két év alatt kellett egy új idegen nyelvet megtanulni olyan szinten, hogy sikeres érettségi vizsgát tegyenek.

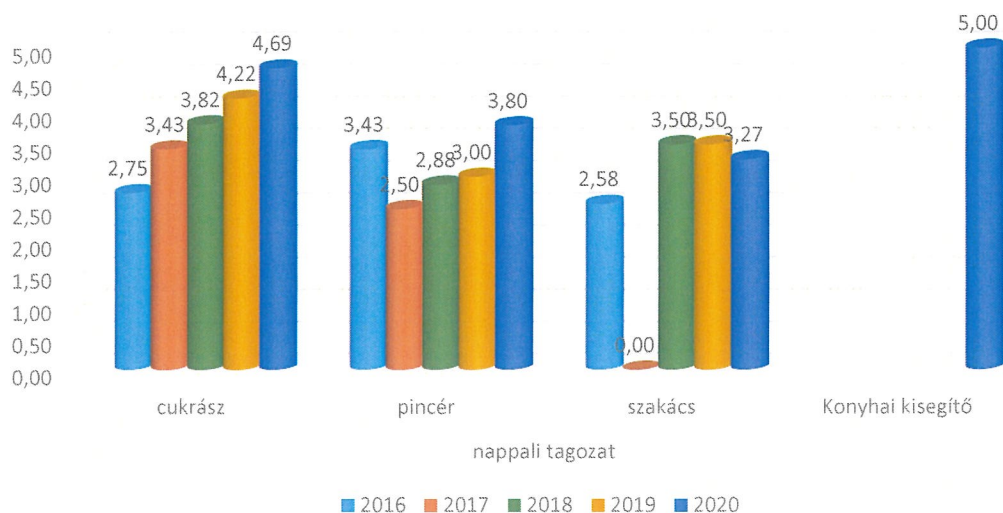
A nehézségek ellenére kollégáink alapos felkészítő munkájának köszönhetően a felnőttek is sikeres érettségi vizsgát tettek. Eredményeik magyar nyelv és irodalom tantárgyból nem különböznek szignifikánsan a hasonló képzési rendszerben érettségizők országos átlagától, matematika tantárgyból viszont meg is haladja azt.

Nappali rendszerű felnőttoktatás keretében az idei évben tesznek először érettségi vizsgát tanulóink.

1.5.4. Szakmai vizsgák

Iskolánk – a képzési kínálatának megfelelően – cukrász, pincér és szakács szakmai vizsgákat szervez. A tavalyi tanévben a Szakképzési HÍD program zárásaként sor került konyhai kisegítő szakmai vizsgára is, melyet tanulóink kiválóan teljesítettek.

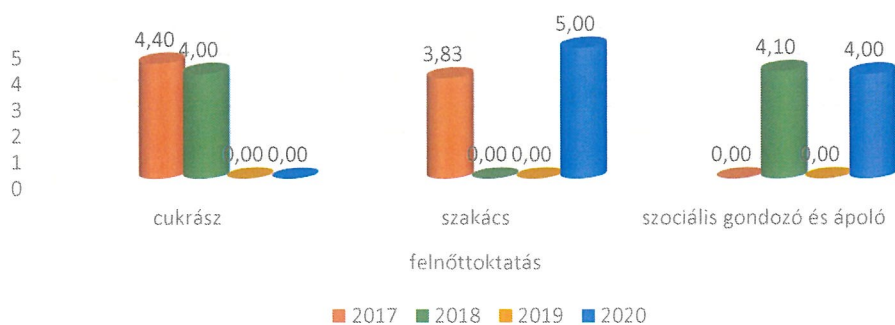
Komplex szakmai vizsga eredmények 2016-2020 nappali tagozat

A vizsgaeredmények a pincér és a szakács szakképesítések tekintetében átlagosak, cukrász vizsgázóink teljesítménye azonban fokozatosan javul. Ez főként a színvonalas gyakorlati felkészítő munkának tudható be, valamint annak, hogy az utóbbi két év szakmai vizsgáját minden tanulónk sikeresen teljesítette. Ebben a három évben pincér és szakács szakmában sem volt olyan tanuló, aki a vizsgán elégtelen osztályzatot kapott volna. Ennek oka, hogy az előző évek magasabb bukási arányának okait feltárva vendéglátó gazdálkodás tantárgyból felzárkóztató foglalkozásokat szerveztünk a tanulóknak, hogy az írásbeli vizsgákat is sikeresen teljesíthessék.

2017 óta felnőttoktatás keretében is szervezünk szakmai vizsgákat cukrász, szakács, valamint szociális gondozó és ápoló szakmában.

Komplex szakmai vizsga eredmények 2017-2020 felnőttoktatás esti tagozat

A vizsgaelnökök és a bizottsági tagok egybehangzó véleménye szerint az OKJ-s vizsgák lebonyolítása a törvényi előírásoknak megfelelően történt. A vizsgákat színvonalas gyakorlati feladatok jellemezték. A vizsgaelnökök a felnőttek vizsgája során mind a vizsgára való felkészítést, mind a vizsgák színvonalát dicsérték.

1.5.5. Tanulmányi versenyek

Az iskolában végzett színvonalas, minőségi munkát nem csak a tanulmányi és vizsgaeredmények tükrözik, hanem a különböző versenyeken elért eredmények is. A mi iskolánk életében is voltak olyan időszakok, amikor tanulóink kimagasló eredményeket értek el felkészítő tanáraik segítségével mind szakmai, mind egyéb versenyeken.

A Szakma Kiváló Tanulója Versenyen több tanulónk szerzett mentességet a szakmai vizsga egyes részei vagy a teljes vizsga alól. 2011-ben iskolánk tanulója lett az SZKTV első helyezettje szakács szakmában.

Rendszeresen részt vettünk az orfűi Medvehagyma fesztiválon, melyen szakács csapatunk rendszeresen első helyen szerepeltek.

Nemcsak szakmai versenyeken szerepeltek eredményesen diákjaink, hanem közismereti tárgyakból is sikeresen mérettették meg magukat. A MatekMester országos levelező versenyen induló minden tanulónk első vagy második kategóriás helyezést ért el. Egy tanulónk a Mozaik Kiadó Országos matematika versenyén II. helyezést ért el. Egy tanulónk a „Szép magyar beszéd” országos versenyen Kazinczy érmet kapott.

Azok a diákjaink, akik tanulmányi versenyen kisebb eséllyel indulnának, előszeretettel választanak egyéb versenyeket. Elsősegélynyújtó versenyen, katasztrófavédelmi versenyen, haditornán, egyéb sportversenyeken rendszeresen megállják helyüket.

Sajnos az utóbbi években kevesebb szakmai versenyen veszünk részt, és kevesebb sikert érünk el. Az elmúlt tanévekben csak cukrász gyakorlati versenyeken és az SZKTV-n szerepeltek tanulóink több-kevesebb sikerrel. A jövőben ezen mindenképpen javítani kell.

1.5.6. Közösségfejlesztés

Munkánk célja, hogy iskolánk tanulóiban erősítsük az összetartozás tudatát, kialakítsuk és fejlesszük az osztály-, illetve az iskolai közösséget és annak egyéni arculatát. Intézményünkben

a közösségfejlesztés fő területei: tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, diákönkormányzati munka. Mind a négy terület tevékenyen hozzájárul a tanuló közösségi magatartásának kialakításához, a közösségi szokások, normák elfogadásához, véleményalkotó, vélemény-nyilvánító képességének fejlődéséhez, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez, a másság elfogadásához. Egy jól működő közösség hozzájárul az iskolai lemorzsolódás csökkenéséhez valamint a tanulmányi eredmények javulásához is.

Ezeket a célokat szolgálják hagyományos közösségformáló programjaink is: diáknap, sport- és egészségnap, adventi készülődés.

2. Helyzetelemzésen alapuló vezetői program

Az iskola megalakulása óta foglalkoztatja a vezetőket és az itt dolgozó kollégákat egy fontos, de nehezen megválaszolható kérdés: Miként lehet az iskola eredményes, sikeres? Meggyőződésem, hogy a siker elérésének kulcsa a színvonalas szakmai munka mellett a tudatos, előrettekintő tervezés, a következetes szervezés, az ösztönző vezetés, a folyamatos ellenőrzés, elemzés, valamint a visszacsatolás.

A siker eléréséhez olyan iskolát álmodtam meg,

- amelynek saját arculata, egyéni stílusa van,
- amely rendelkezik jövőképpel,
- amelybe szívesen járnak a tanulók,
- ahova a szülők szívesen hozzák a tanulókat,
- amely jól működő külső és belső kapcsolatrendszerrel rendelkezik,
- ahol az oktatói testület minden tagja fontosnak érzi magát
- ahol odafigyelnek a hátrányos helyzetű gyerekekre
- amely gondot fordít a felzárkóztatás mellett a tehetséggondozásra,
- ahol magas színvonalú szakmai munka folyik,
- ahol hasznos szabadidős programok várják a tanulókat,
- ahol a diákok büszkék rá, hogy ők SVIKI-s diákok.

Az intézményvezetőnek meghatározó szerepe van ezen célok elérésében, az intézmény hatékony és eredményes működésében.

Olyan vezető szeretnék lenni,

- aki ismeri és betartja a törvényi előírásokat,
- aki hatékony irányító, ugyanakkor közös tervezéssel, együttműködéssel, közös ellenőrzéssel vezet,
- aki következetes önmagával, munkatársaival és a diákokkal egyaránt,
- aki példamutató,
- aki fontosnak tartja az iskolán belüli, valamint az iskola és partnerei között a gördülékeny információáramlást,
- akinek fontos, hogy az iskolában harmonikus belső légkör uralkodjon,
- aki fontosnak tartja, hogy az iskola olyan hely legyen, ahol jó diáknak és jó tanárnak lenni,
- akinek fontos, hogy az iskola aktívan vegyen részt a város életében.

Kiemelt feladataim intézményvezetői kinevezésem esetén:

- a tanuló létszám stabilizálása
- a humánerőforrás fejlesztése
- a nevelő-oktató munka újragondolása
- tehetséggondozás, felzárkóztatás
- tárgyi erőforrások fejlesztése
- pályázatok

2.1. Beiskolázás – az iskola marketing tevékenysége

A társadalmi, demográfiai változások kihívások elé állítják a szakképző intézményeket. A csökkenő tanulói létszám mellett a gimnáziumok beiskolázási stratégiájának köszönhetően a szakképzésbe bekapcsolódó tanulók száma és „minősége” is jelentősen zuhant az utóbbi évtizedben.

A szakképzés népszerűsítése érdekében a pályaaorientáció területén több szervezet is tevékenykedik, ennek eredménye azonban mégsem számottevő. Ennek egyik oka, hogy az általános iskolák nem támogatják a szakképzésben történő továbbtanulást, ezért az ő pályaaorientációs tevékenységük inkább a gimnáziumok irányába mutat. Sok esetben az általános iskolákban a fenntartó, a pedagógusok és a szülők elvárása alapján is a sikeresség egyik legfontosabb mutatója a gimnáziumi továbbtanulás aránya. Hátráltató tényező az is, hogy

a szakképzés gyakori átalakítása miatt sem az általános iskolai pedagógusok, sem a szülők nem rendelkeznek elegendő információval a szakképzésről. Ezért az iskolának nem szabad ezekre a pályáorientációs programokra hagyatkozni, mindenképpen saját kezébe kell venni a tanulók toborzását.

A tanulólétszám növelése érdekében nagyobb hangsúlyt kell helyoznünk a pályaválasztás korai támogatására. Nem csak közvetlenül a továbbtanulás előtt álló nyolcadikosokra kell fókuszálnunk, hanem a teljes felsős évfolyamra. Ennek keretében

- Az iskola beiskolázási körzetéhez tartozó általános iskolákban előadásokat tartanánk osztályfőnöki óra keretében, melybe bevonnánk a nálunk végzett fiatalokat, akik sikereket értek el saját szakmájukban, illetve a szakképzésben még tanuló diákokat, akik elmondhatják, miért volt jó döntés a szakképzést választani.
- Interaktív tanműhely látogatást szerveznénk az általános iskolás tanulóknak erősítve ezzel az élményalapú pályatanácsadást.
- Játékos tanulmányi versenyeket szerveznénk általános iskolás tanulókkal, hogy megismertessük velük a vendéglátás szépségeit.
- Létrehoznánk két munkacsoportot:
 - o honlap gondozó team, melynek feladata iskolánk honlapjának informatív, naprakész működtetése,
 - o image-team, amelynek feladata multimédiás anyagok összeállítása az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, az iskolai életről.

Fontosnak tartom mindkét munkacsoport esetében a tanulók bevonását is.

További tanulólétszám növekedést jelenthetnének a környékbeli gimnáziumok azon tanulói, akik az érettségi után nem is terveztek továbbtanulást, vagy nem vették fel őket a felsőoktatásba. Iskolánk kiemelt feladata az ő megszólításuk is.

Beiskolázási stratégiánk harmadik pillére lehet a felnőttek szakmai oktatása. Iskolánk az ország egyik leghátrányosabb helyzetű kistérségében helyezkedik el. Az itt élők között nagyon sok az alacsony iskolázottságú. A szakmai végzettséggel rendelkezők közül sokan munkanélküliek. Egy új szakma elsajátításával nagyobb esélyük lenne elhelyezkedni. Az ő számunkra eddig megoldást jelenthetett a felnőttoktatás, de a túl hosszú képzési idő elriasztotta őket. A Szakképzés 4.0 stratégia bevezetésével lehetőség nyílt a képzési idő lerövidítésére, már

meglévő ismereteik beszámítására, így ismét vonzó lehet a felnőttek szakmai oktatása valamint szakmai képzése.

2.2. Humánerőforrás fejlesztés

A szakmai munka hatékonyságában kulcsszerepe van az intézményi struktúrának. A Baranya Megyei SZC Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola vezetőségének tagjai: igazgató, szakirányú oktatásért felelős általános igazgatóhelyettes, műszaki vezető, munkaközösség vezetők. Szükségesnek tartom a vezetési struktúra újra gondolását. Célszerűbbnek tartanám a jelenlegi műszaki vezető helyére egy szakirányú oktatásért felelős igazgatóhelyettes kinevezését, aki az ezzel kapcsolatos feladatokat át tudná venni a jelenlegi egyetlen igazgatóhelyezettől. Így jobban lehetne biztosítani a vezetőség tagjai számára az egyenletes terhelést. Iskolánkban jelenleg két munkaközösség működik: szakmai munkaközösség és közismereti munkaközösség. Szükségesnek tartom ennek újragondolását is. Sajnos a képzési struktúra átalakítás miatt iskolánkban már csak egy-két évig lesz érettségire felkészítő képzés szakképzettséggel rendelkezők részére, így sajnos a közismeretet tanító tanáraink feladata is jelentősen csökken. Jelenleg közismeretet tanító tanáraink között többen is vannak, akik szakmai végzettséggel is rendelkeznek, így mind közismereti, mind szakmai tárgyakat is tanítanak. Nehéz elválasztani, hogy ők melyik munkaközösséghez tartozzanak. Így a jelenlegiek helyett fontosabbnak tartanám olyan munkaközösségek létrehozását, amelynek tagjai aktívan tevékenykednek a pályaorientáció, a beiskolázás és a marketing, valamint a szakmai oktatás és a tehetséggondozás területén.

A humán erőforrás tervezése, fejlesztése az iskolai munka eredményességének és hatékonyságának alapja. Iskolánk olyan szerencsés helyzetben van, hogy jelen pillanatban rendelkezünk megfelelő szakos lefedettséggel. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nincs szükség az emberi erőforrás fejlesztésére. Oktatóink átlagéletkora 46,8 év. Ez azonban nem tükrözi, hogy két kolléga 3-5 éven belül nyugdíjba vonul, a fiatal kollégáknál pedig megvan annak a lehetősége, hogy gyermeket vállalnak. Az ő helyettesítésükről, pótlásukról időben gondoskodni kell.

Ahogy más iskolákban, nálunk is problémát jelent, hogy „Az iskolában tanító pedagógusok jelentős része esetén a módszertan nem követi a digitalizáció fejlődését, a tanárok és szakoktatók célirányos továbbképzésére van szükség, hogy a „Z” generáció motivációinak,

tanulási szokásainak és kommunikációjának sajátosságait is figyelembe véve több eredményt és sikerélményt tudjon elérni a tanításban.”⁴

Ennek érdekében fontosnak tartom:

- az oktatók folyamatos továbbképzését
- a belső tudásmegosztást
- bemutató órák szervezését
- oktatóink vizsgáztatói feladatokat vállaljanak más intézményekben (többletfeladatot jelent az iskolának, de jó lehetőség a kapcsolatépítésre, tapasztaltcserére).

2.3. A nevelő-oktató munka újragondolása

A szakképzés rendszerében a gazdaság által igényelt szakmastruktúrában, a vállalatok által elvárt tudással és kompetenciákkal rendelkező szakembereket kell képezni.⁵

A szakképző iskola feladata, hogy olyan biztos szakmai alaptudást és kulcskompetenciákat adjon, amelynek birtokában a tanulók felnőttként képesek lesznek a szakmai fejlődésre, az önálló vagy munkahelyi környezetben zajló tanulásra.⁶

2.3.1. Közismereti oktatás

Jelenleg a közismereti oktatás kihívás elé állítja oktatóinkat. A 3+2-es képzés érettségi vizsgára felkészítő szakaszában két év alatt kell felkészíteni tanulóinkat az érettségi vizsgára. A vizsgakövetelmények megegyeznek a gimnáziumban tanulókkal szemben támasztott vizsgakövetelményeknek. De a mi tanulóink jóval hiányosabb ismeretekkel érkeztek az általános iskolából, és a szakképzésben 3 évig alacsony óraszámú tanultak közismereti tantárgyakat. Oktatóink magas hozzáadott érték biztosításával segítik tanulóinkat az érettségi bizonyítványuk megszerzésében, a felsőfokú végzettséghez jutás lehetőségének elérésében.

Néhány év múlva azonban ez a fajta képzés a szakképző iskolák számára megszűnik, közismereti oktatás a továbbiakban csak a szakképző évfolyamokon folyik. Itt alapvető fontosságúnak tartom, hogy a közismereti oktatás célja ne csak az általános műveltség

⁴ Szakképzés 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira (Innovációs és Technológiai Minisztérium, 88. oldal)

⁵ Szakképzés 4.0 46. oldal

⁶ Szakképzés 4.0 50. oldal

megszerzése legyen. Fontos, hogy az elsajátítandó közismeret tartalmakat kapcsoljuk a megszerezni kívánt szakma szakmai tartalmához. Ennek megvalósítására legeredményesebb módszernek a projektoktatást tartom.

2.3.2. Szakmai oktatás

Az ágazati alapoktatás valamint a szakirányú oktatás során nagyobb hangsúly kell helyezni az élményalapú oktatásra. Fontos, hogy az eredményesség érdekében megváltoztassuk oktatóink szemléletét. A frontális oktatás elavult és nem hozza azokat az eredményeket, amelyeket elvárunk. Jól tükröződik ez a vizsgaeredményekben is. Évek óta a legjobb eredményt abban a szakképesítésben érik el tanulóink a szakmai vizsgán, ahol a gyakorlatnak 60% az aránya. Az elkövetkező években fokozatosan be kell vezetnünk a projektoktatást ezzel is segítve tanulóink szakmai vizsgára készülését.

Törekedni kell arra, hogy az év végi bukások száma ne haladja meg a tanulólétszám 10%-át. Ennek érdekében a folyamatosan változó tanulói igényeket szem előtt tartva biztosítani kell az oktatók szakmai-módszertani megújulását. Javítani kell a tanulók tanulmányi eredményét különösen a szakmai vizsgatárgyak tekintetében. A tanulók záróvizsgára történő felkészítési hatékonyságának javításával növelni kell a diákok továbbtanulási és munkába állási esélyeit. Ehhez el kell végezni a szakmai vizsga tapasztalatainak elemzését, meg kell valósítani az elemzés során kapott eredmények beépítését az oktatómunkába.

Nagyobb szerepet kell biztosítani a multimédiás eszközök tanórákon történő alkalmazásának. Ki kell használni az interaktív tábla adta lehetőségeket. A jelenlegi saját tantermes rendszerről vissza kell térni a szaktantermes rendszerhez, a szaktárgyak megfelelő szintű modern oktatását biztosítva.

Az eredményes szakmai oktatást nehezíti, hogy a tanulóink nagy része kompetenciahiányokkal érkezik az általános iskolából. A kilencedik évfolyamon a pedagógusok gyakran szembesülnek a tanulás iránti csekély érdeklődéssel, tanulási nehézséggel, magatartászavarral. A gyakori iskolai kudarcok a magukban hordozzák a lemorzsolódás veszélyét. Ezen tanulóink számára megoldást jelenthetne az orientációs évfolyam ahol megvalósulhatna a kompetenciák fejlesztése és nem lépnének ki végzettség nélkül az oktatási rendszerből.

A közeljövőben a két éves közismereti tartalom nélküli szakmai képzésben kihívást fog jelenteni, hogy az új szakmajegyzék alapján az alapszakmák 2 év alatti elsajátításának, szakmai

végzettség megszerzésének feltétele, hogy a tanuló érettségi végzettséggel rendelkezzen. Beiskolázási tapasztalataink alapján eddig a második szakképesítés megszerzése céljából beiratkozó tanulók nagy része rögtön az első szakképesítés megszerzése után folytatta tanulmányait. Így ezeket a tanulókat nagy valószínűséggel el fogjuk veszíteni, nekik más képzési formát kell felajánlani.

A hazai beiskolázási adatok azt mutatják, hogy a felnőttkori szakmatanulás az iskolák életében meghatározó lehet. Ehhez biztosítanunk kell, hogy a felnőttek rövidebb idő alatt tudjanak szakmát szerezni, valamint a rugalmas tanulás lehetőségét. Ehhez jó megoldásnak tartom a kontaktképzés és a távoktatás előnyeit ötvöző (blended) képzések előtérbe helyezését. A szakmai oktatásban, illetve szakmai képzésben a blended learning bevezetésének feltétele elektronikus tananyagok kidolgozása, zárt informatikai rendszer működtetése. Úgy vélem, felkészült oktatóink és rendszergazdánk segítségével mindkettő megvalósítható.

2.3.3. Közösségfejlesztés

Alapvető fontosságúnak tartom, hogy a hozzánk járó diákok a tanulás mellett jól is érezzék magukat az iskolában. A tanulók akkor érzik magukénak az iskolát, ha lehetőséget biztosítunk számukra, hogy döntsenek az őket érintő kérdésekben, biztosítjuk nekik, hogy aktívan részt vegyenek az iskolai élet alakításában. Ezért támogatni kívánok minden olyan lépést, ami a tanulók jó közérzetét eredményezi, tudatosítva bennük, hogy mindez számukra kötelezettségekkel is jár. Az eddigi jógyakorlatok mellett a következő elképzeléseim vannak:

- az iskolai alapítvány valamint vállalkozók, duális partnerek bevonásával díjak alapítása: az év legsikeresebb tanulója, a legeredményesebb sportoló, az év tanára (tanulók és kollégák közös értékelése alapján),
- iskolaújság felélesztése
- diákmentor hálózat – felsőbb évfolyamos tanulók, akik képesek alsóbb évfolyamos társaikat segíteni,
- diákügyelet szervezése,
- fogadj örökbe egy épületrészt: közösségi terek, osztálytermek dekorálása
- iskolatörténeti kiállítás
- „Akikre büszkék vagyunk” fal kialakítása
- Tematikus napok (sportnap, egészségnap, stb.)
- SVIKI-nap

- 9. évfolyamos tanulóinknak gólyatábor

Fontos az oktatói közösség összetartásának fejlesztése is. Ezért célszerűnek tartanék tanév elején és tanév végén az iskola falain kívüli csapatépítést.

2.4. Tehetséggondozás, felzárkóztatás

Hátrányos helyzetű, SNI-s, BTMN-es tanulóink felzárkóztatására továbbra is megtartanám a már bevált programokat: Új Patrónus program, Útravaló Ösztöndíjprogram. Az eredményességben azonban mindkét esetben javítani kell. Fontos feladatnak tartom, hogy ezen programok által elért eredményeket, valamint hiányosságokat kiértékeljük, elemezzük és szükség esetén új irányt találjunk.

Az utóbbi években iskolánkban háttérbe szorult a tehetséggondozás. Ha sikeres iskola akarunk lenni, a jövőben erre nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Ki kell dolgozni az intézmény saját tehetségazonosítási és tehetséggondozási programját, hogy minden tanulóról kiderülhessen, hogy miben tehetséges, és a fejlődéséhez minden lehetőséget megadhassunk neki. Oktatóink számára biztosítani kell a lehetőségét annak, hogy tudjanak időt szakítani a tehetséges tanulókkal való foglalkozásra, versenyekre való felkészítésükre.

2.5. Tárgyi erőforrások fejlesztése

Iskolánkban az infrastruktúra fejlesztése elkezdődött:

- megvalósult a nyílászárók részleges felújítása
- megvalósult minden tanterem parkettázatának felújítása
- napelemes rendszer került beüzemelésre,
- folyamatosak a tisztasági festések
- a Fényes Okos Iskolák projekt keretében megvalósult a világítás korszerűsítése.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy most már minden tökéletes. A felújítási programokat, eszközbeszerzéseket folytatni kell.

Infrastruktúrafejlesztési feladatok:

- folytatni kell az iskola informatikai rendszerének fejlesztését,
- biztosítani kell az informatika szaktanterem elavult gépállományának cseréjét,
- szükséges lenne az elöregedett közműhálózat, valamint a nyílászárók cseréje,

- időszerű lenne a vizesblokkok felújítása, több mosdóra lenne szükség
- .szükség lenne egy nagyobb közösségi tér kialakítására, ahol az iskolai rendezvényeket meg lehetne tartani.

3. Záró gondolatok

A megszerzett tapasztalataim és az elsajátított ismereteim birtokában döntöttem vezetői pályázatom benyújtásáról. A vezetői programban az intézményvezetésre vonatkozó főbb irányelveket fogalmaztam meg. A részletes kidolgozást, a feladatok, feladatkörök pontos meghatározását intézményvezetői megbízatásom esetén az oktatói testülettel együttgondolva, közösen tervezem kialakítani és megvalósítani. Céloom, hogy iskolánk színvonalas szakmai munkával ismét sikeres legyen, s ezáltal stabil jövőképet biztosítson tanítványaink és munkatársaink számára.

2021 szeptemberében lesz iskolánk alapításának 25. évfordulója. Szeretném, ha erre méltó módon emlékeznénk meg ünnepélyes keretek között. Meghívnánk olyan régi tanítványokat, akik mesélnének az itt töltött évekről, élményeikről, s életútjukkal példát állítanának a tanulók elé. Ezzel is azt bizonyítva, hogy ha valaki rendelkezik megfelelő képességekkel, van benne kitartás és akarat, akkor elérheti az általa kitűzött célokat.

A megvalósítás egyedül nem megy. Szükség van együtt gondolkodó, közös célokat kitűző és a célok elérése érdekében tevékenykedő oktatói testületre. A közös cél eléréséhez kérem a pályázat véleményezőinek és elbírálóinak támogatását és bizalmát.

Cserveniné Büki Anikó
Cserveniné Büki Anikó

Felhasznált irodalom

- Baranya Megyei Szakképzési Centrum Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola Szakmai Programja
- Baranya Megyei Szakképzési Centrum Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola Szervezeti és Működési Szabályzata
- Baranya Megyei Szakképzési Centrum Sásdi Vendéglátóipari Szakképző Iskola éves beszámoló
- SZIR statisztikai adatok
- Sásd Város honlapja
- Szakképzés 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira (Innovációs és Technológiai Minisztérium)